

УТРЕ ПОДПИСВАТ ДОГОВОРА ЗА РЕФОРМА НА ЕС: ОБЗОР НА ПОРТАЛ ЕВРОПА В АВАНС

Публикуван на: 12-12-2007

Източник: [Портал Европа](#)

Портал ЕВРОПА ви запознава основните моменти от създаването на ключовия документ за бъдещето на ЕС.

По искане на Европейския съвет от юни 2007 г., осмата Междуправителствената конференция състави нов Договор за реформа на ЕС, който да замени проектоконституцията от 2002-а. Текстът на договора бе обсъден на тежки преговори на срещата на върха на 21-22 юни 2007 г. в Брюксел. Целта на новия договор за ЕС е да даде възможност на ЕС да се справи с предизвикателствата на 21-ви век - разширяването и глобализацията - и да реализира своя пълен потенциал. В документа е записано, че чрез прилагането на договора се цели Европейският съюз да стане по-демократичен и да изпълни очакванията на европейските граждани за високи стандарти за отчетност, откритост, прозрачност и участие. Предизвикателствата пред ЕС са климатичните промени, сигурността, устойчивото развитие.

Европейските юридически експерти постигнаха споразумение за окончателен проект за договор за реформа на институциите на Европейския съюз в началото на октомври, а текстът бе одобрен на неофициалния Европейски съвет в Лисабон на 18 и 19 октомври. Неговото подписване предстои на 13 декември в португалската столица.

Очаква се договърът да влезе в сила преди следващите избори за Европейски парламент през 2009 г. Ратификацията на договора от 27-те страни-членки ще бъде направена предимно от парламентите. Първата ратификация ще бъде в Полша. Засега единствено Ирландия планира референдум.

[Портал ЕВРОПА ви предоставя пълния текст на Договора на реформа.](#)

[А тук вижте пълния текст и резюме по темата.](#)

□□□□

□□□□□ □□□□□□ □□□□□□

□□□□□□□

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□

□□□□ □□□□□□□□

□□□□□

□□□□ □□□□□□□□

Предистория на Договора за реформа на ЕС

На 1 март 2002 г. се сформира Конвент за конституцията на Европейския съюз. Неговото създаване е залегнало в Декларацията от срещата на върха на ЕС в Лаакен на 15 декември 2001 год.

Председател на Конверта е бившият президент на Франция Валери Жискар д'Естен, а негови заместници - Джулиано Амато /Италия/ и Жан Люк Дьоан /Белгия/. Конветът е съставен от 105 европейски политици, сред които и представители на тогавашните кандидат-членки в врялата на наблюдатели,. Форумът заседава в Брюксел. Целта на Конвента е да състави конституция на Европейския съюз, която да влезе в сила преди изборите за Европейски парламент през 2004 г. През октомври 2002 г. Европейският конвент предложи свой проект за Европейска конституция, с който се прави стъпка към изграждането на модела на бъдеща обединена Европа на основата на принципа на федерализма. На 20 юни 2003 г. на срещата на високо равнище на ЕС проектът е приет за базов документ за Междуправителствената конференция (МПК). Предварителното й утвърждаване става на 29 октомври 2004 г., а на 12 януари 2005 г. Европейският парламент одобрява с мнозинство първата Конституция на Европейския съюз.

Заради спорния й текст и недостига на демократичен капацитет и пълноценна връзка на институциите с гражданите, Холандия и Франция отхвърлиха на референдум текста. Така пред 2005 г. институционалната реформа в ЕС изпадна в криза, която се оказа най-сериозното предизвикателство през следващите председателства.

Основни положения в Договора за реформа

Договорът за реформа на ЕС "стъпва" върху проектоконституцията, като взема някои основни положения в нея. Ще се назначава президент на ЕС с мандат от 2,5 години, който да замени досегашните шестмесечни председателства. Вероятен кандидат за поста е бившият британски премиер Тони Блеър.

Създава се постът външнополитически представител с по-големи правомощия. Той ще се нарича "върховен представител на съюза по въпросите на външните работи и политиката за сигурност". Мандатът му ще започне да тече от ноември 2009 г. и ще съвпадне с този на следващата Европейска комисия. Т.нар "външен министър" на ЕС ще има статут на заместник - председател на ЕК и с това ще се обединят фигурите на сегашния върховен представител на ЕС и на комисаря по външните работи.

Съставът на Европейската комисия ще бъде намален и така тя няма да представлява интересите на всички членки. След 2014 г. само две трети от държавите - членки ще имат свой комисар и това ще става на ротационен принцип. За да се гарантира отчитането на всички интереси, в договора е записано, че Комисията следва "д обърне особено внимание на необходимостта да се осигури пълна прозрачност в отношенията с всички държави-членки, да поддържа тесни връзки с всички държави-членки" и да отчита актуалната ситуация в тях. Европейският съвет ще предлага кандидат за председател на ЕК, имайки предвид резултатите от изборите за ЕП.

Броят на европейските депутати намалява до 751 души спрямо сегашните 785. България ще разполага с 17 представители от 2014 г. Италия желаше да не се намалява броят на нейните депутати в Европейския парламент. Тя получава допълнително депутатско място в ЕП. Съгласно предложеното от Португалия, председателят на парламента няма да се брои.

Политическата роля на ЕП се увеличава. Почти всички решения за бъдещето на ЕС ще се взимат по

процедурата на "съвместното взимане на решение".

Новата формула на "квалифицираното мнозинство" в Европейския съвет се променя до представители на три четвърти от държавите-членки или 65% от населението от 1 ноември 2014 г. до 2017 г., когато съотношението става 55%.

С влизането в сила на Договора от 2009 г. Председателството на Европейския съвет, с изключение на формата Съвет по външните работи, ще се формира от три държави в предварително установени групи за период от 18 месеца. Групите се определят на ротационна основа според принципа на равнопоставеност между държавите-членки, като се има предвид тяхното разнообразие и географския баланс в рамките на Европейския съюз. По този принцип България ще председателства ЕС през 2018 г.

Новост в договора е, че високото равнище на опазване на околната среда и подобряването на нейното качество се интегрират в политиките на ЕС и трябва да бъдат осигурявани в съответствие с принципа за устойчиво развитие.

Част от договора е и Хартата на основните права на ЕС. Тя съдържа гражданските, политически и социални права. Тези права са представени в шест дяла: достойнство, свобода, равенство, солидарност, гражданство и правосъдие.

Документът бе подписан от 15-те страни членки на ЕС на срещата на върха в Ница през декември 2000 г. като политическа декларация. Досега тя нямаше задължителен характер, но на 29 октомври 2007 г. Европейският парламент одобри правнообвързващия ѝ характер. Това означава, че ако европейските държави, с изключение на Полша и Великобритания, ратифицират Договора за реформа, то те и институциите ще бъдат задължени да я спазват. Варшава и Лондон договориха опция за изключване (т.нар. opt-out), но Европейският парламент ги призова да постигнат консенсус относно неограничената валидност на Хартата.

□□□□

□□□□□ □□□□□□ □□□□□□

□□□□□□□

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□

□□□□ □□□□□□□□

□□□□□

□□□□ □□□□□□□□

Спорове по Договора за реформа на ЕС

След провала на проектоконституцията на ЕС, европейските лидери се опитаха да използват максимално доброто в документа, така че да достигнат до консенсус по т.нар. "мини договор". Основен радетел на тази идея бе френският президент Никола Саркози. Той настояваше новият договор за ЕС да включва само ключовите институционални реформи - например разширяването на кръга от области, в които решенията ще се взимат с квалифицирано мнозинство, създаване на поста външен министър на ЕС, удължаване на сроковете на председателството и даване на юридически статут на ЕС.

Никола Саркози предложи "свърхквалифицирано мнозинство", което да бъде приложено по чувствителни въпроси, за които квалифицираното мнозинство не е достатъчно, но едновременно с

това да се премахне необходимостта от единодушно взимане на решения. Подобна чувствителна област са например данъчните въпроси, по които всяка страна в ЕС има право на вето. Той настояваше и председателят на ЕК да назначава сам екипа си.

Саркози поиска и в договора за ЕС да е подчертан социалният характер на съюза, като отпадне текста, че съюзът е основан "на свободна пазарна конкуренция".

Вече бившият полски премиер Ярослав Качински също поддържаше силна евроскептична позиция, подсилена с искания за по-големи права при взимането на решения. Претенциите на Варшава бяха свързани със загубите, които тя е претърпяла през Втората световна война. Полша настояваше за въвеждане на система, основана на корен квадратен от броя на населението. Така Германия има 82 "гласа", а Полша - 38, а според новото предложение на Варшава, Германия ще разполага с девет гласа, а Полша - с шест.

Разрешаването на конституционната криза набра сила през германското председателство. В края на май канцлерът Ангела Меркел коментира: "Германското председателство на ЕС има много приятели и партньори, които искат споразумение за конституцията".

Крайното решение бе взето след 36-часови преговори в Брюксел, сутринта на 23 юни. Тогава германският канцлер Ангела Меркел обяви: "Очертахме мандата на междуправителствената конференция, която ще подготви общия договор. Изключително много сме доволни от крайния изход на преговорите". Полша няколко пъти излизаше от формата на разговорите. Председателят на Европейската комисия Жозе Мануел Дурау Барозу допълни: "Споразумението показва, че Европа се движи, и то в правилната посока", припомня www.bpost.bg.